STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Lietuvos gamtinis pamatas	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Jonas Volungevičius **Kitas (-i):**	VU ChGF, Geomokslų institutas, Geografijos ir kraštotvarkos katedra Adresas: M. K. Čiurlionio g. 21/27, LT-03101, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomasis

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	**Gretutiniai reikalavimai (jei yra):**
Nėra	Nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	64	69

Dalyko (modulio) tikslas		
Suteikti išsamų supratimą apie Lietuvos gamtinio pamato regioninius ypatumus, jų ūkinę ir paveldinę vertę bei ekologines problemas, išugdant geografijos studijų programoje numatytas bendrąsias ir dalykines kompetencijas.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	**Studijų metodai**	**Vertinimo metodai**
- Turės žinių apie šalies gamtinio pamato komponentų regioninius skirtumus, jų įtaką ūkinei veiklai ir šios įtaką gamtiniams komponentams; - Turės žinių apie šalies gamtinių komponentų paveldinę vertę, gebės atsakingai vertinti gamtinius išteklius; - Išsiugdys bendro orientavimosi valstybės teritorijoje įgūdžius; - Gebės analizuoti mokslines publikacijas bei kartografinius informacijos šaltinius ir apibendrinti konkrečios temos informaciją;	Probleminis dėstymas, demonstravimas, darbas grupėmis, diskusija, literatūros ir kartografinių šaltinių analizė, savarankia informacijos paieška.	Pasisakymų, dalyvavimo diskusijose vertinimas seminarų metu, savarankiško rašto užduočių įvertinimas ir egzaminas.

- Gebės analitiškai mąstyti, diskutuoti ir kritiškai vertinti informaciją apie besikeičiančios visuomenės ir gamtinės aplinkos ryšius.		

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	**Visas kontaktinis darbas**	**Savarankiškas darbas**	**Savarankiškai atliekamos užduotys**
Įvadas į kursą. Gamtinio pamato struktūra.	3						**3**		
1. **Lietuvos paviršius:** Prekvarterinio paviršiaus orografija ir geologinė sąranga. Paviršiaus formavimasis ir nuledėjimo eiga, pokyčiai holocene. Geologinės, geomorfologinės vertybės.	9			3			**12**	**12**	Savarankiškos rašto užduotys: - Pakraštiniai moreniniai dariniai, paplitimas, nuogulos, reljefas. - Smėlingosios lygumos, paplitimas, nuogulos, reljefas. - Molingosios lygumos, paplitimas, nuogulos, reljefas. - Pajūrinės lygumos, paplitimas, nuogulos, reljefas.
Seminaras: Paviršiaus orografija	1		1				**2**	**4**	Kartografinių šaltinių analizė
Seminaras: Geomorfologinis rajonavimas. Naudingosios iškasenos ir antropogeninis poveikis medžiaginiam pamatui.	1		1				**2**	**5**	Literatūros ir kartografinių šaltinių analizė.
2. **Lietuvos klimatas:** Globaliniai ir vietiniai klimatą įtakojantys veiksniai. Klimato elementų eiga, klimatiniai sezonai.	5			1			**6**	**5**	Savarankiškos rašto užduotys: - Mikroklimato ypatumai žemėveiksliuose.
Seminaras: Klimatinis rajonavimas	1		1				**2**	**5**	Literatūros ir kartografinių šaltinių analizė.
3. **Lietuvos vandenys:** Paviršinių vandenų hidrografiniai, hidrologiniai, terminiai ypatumai. Kuršių marių hidrologinė charakteristika. Pabaltijo artezinis baseinas. Hidrografiniai, hidrogeologiniai gamtos paminklai.	5			1			**6**	**5**	Savarankiškos rašto užduotys: - Natūralaus ir antropogenizuoto hidrografinio tinklo palyginamoji analizė aukštumų ir lygumų žemėvaizdžiuose
Seminaras: Hidrografinis rajonavimas. Ūkinės veiklos įtaka šalies vandenims.	1		1				**2**	**5**	Literatūros ir kartografinių šaltinių analizė.
4. **Lietuvos dirvožemiai:** Dirvodarinės uolienos ir dirvodaros procesai. Dirvožemių tipologiniai vienetai, savybės ir ūkinė vertė.	5			1			**6**	**5**	Savarankiškos rašto užduotys: - Dirvožemio dangos ypatumai žemėvaizdžiuose.

Seminaras: Pedologinis rajonavimas. Ūkinės veiklos įtaka dirvožemiams.	1		1				**2**	**5**	Literatūros ir kartografinių šaltinių analizė.
5. **Lietuvos augalija:** Miškų tipai. Miškingumo, rūšinės sudėties, amžiaus kaita. Pelkių tipai, jų paplitimas, naudojimas. Pievų tipai ir naudojimas.	4			2			**6**	**10**	Savarnkiškos rašto užduotys: - Augalijos ypatumai žemėvaizdžiuose. Ūkinės veiklos poveikis augalijai. - Natūralių ir antropogeninių žemėveikslių palyginamoji analizė aukštumų ir lygumų gamtovaizdžiuose.
Seminaras: Botaninis rajonavimas. Saugomos rūšys ir bendrijos.	1		1				**2**	**4**	Literatūros ir kartografinių šaltinių analizė
6. **Lietuvos gyvūnija:** Laukinė gyvūnija miškų, agrarinėse ir urbanizuotose teritorijose. Saugomos rūšys.	6						**6**		
Seminaras: Ūkinės veiklos poveikis Lietuvos gyvūnijai. Gyvūniją saugančios teritorijos.	1		1				**2**	**4**	Literatūros šaltinių analizė.
7. Gamtinį pamatą papildantis kultūrinis klodas.	3						**3**		
Seminaras: Upių slėnių gamtovaizdžio tipas. Regioniniai tradicinės urbanizacijos ir gyvensenos ypatumai.			1				**2**		
Viso:	48		**8**	8			**64**	**69**	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Teminis pasisakymas seminare ir dalyvavimas diskusijose	30	Semestro metu	Semestro metu pristatomas 5 min. trukmės pasisakymas, išskiriant 2-3 svarbiausias tematikos problemas. Raštu pateikiamas glaustas turinys ir naudota literatūra. Vertinama 10 balų skalėje, atsižvelgiant į: - Pasisakymo turinį, struktūrą ir apimtį, - Analizę ir išvadas - Mokslinį stilių.
Savarankiškas rašto darbas	20	Semestro metu	Vertinimas 10 balų skalėje: 10 – puikiai išsiaiškinti analizuojamo gamtovaizdžio tipo esminiai ir gretutiniai bruožai, atlikta reiškinio kartografinė analizė ir iliustruota kartografinės medžiagos iškarpomis. 9 – labai gerai išsiaiškinti analizuojamo gamtovaizdžio tipo esminiai bruožai, atlikta reiškinio kartografinė analizė ir iliustruota kartografinės medžiagos iškarpomis. 8 - gerai išsiaiškinti analizuojamo gamtovaizdžio tipo esminiai bruožai, atlikta reiškinio kartografinė analizė bet neiliustruota kartografinės medžiagos iškarpomis. 7 – vidutiniškai išsiaiškinti analizuojamo gamtinio kraštovaizdžio tipo esminiai bruožai. Reiškinio kartografinė analizė atlikta dalinai, yra smulkių klaidų. 6 – analizė atlikta silpnai, išanalizuoti tik kai kurie analizuojamo gamtovaizdžio tipo bruožai. 5 – sunkiai orientuojasi suformuluotoje užduotyje, bet atskirų faktų žinojimas tenkina minimalius reikalavimus. 4-1 – netenkina minimalių reikalavimų, daromos grubios klaidos, o pavieniai žinomi faktai nėra siejami

			tarpusavyje.
Egzaminas (testas VMA sistemoje)	50	Sesijos metu	Testą sudaro 50 klausimų iš viso dėstyto dalyko turinio. Teigiamas įvertis yra atsakius teisingai nemažiau kaip 45% testo klausimų. Penki teisingi atsakymai atitinka vieną balą dešimtbalėje sistemoje.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Eidukevičienė M. (sud.)	2013	Lietuvos gamtinė geografija		Klaipėda
Kavoliutė F.	2012	Lietuvos gamtinis pamatas: paviršius ir gelmės	I dalis	Vilnius, VU leidykla
Basalykas A.	1977	Lietuvos kraštovaizdis		Vilnius, Mokslas
Žvilius A.	2010	Lietuvos gamta		Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla
Rašomavičius V. (red.)	2007	Lietuvos raudonoji knyga		Kaunas, Lututė
Basalykas A.	1965	Lietuvos TSR fizinė geografija	II t.	Vilnius, Politinės ir mokslinės literatūros leidykla
	2014	Lietuvos nacionalinis atlasas	I t.	www.geoportal.lt
	1981	Lietuvos TSR atlasas		Maskva
Papildoma literatūra				
Grigelis A., Kadūnas V.	1994	Lietuvos geologija		Vilnius, Mokslas
Bukantis A.	1994	Lietuvos klimatas		Vilnius, VU leidykla
Galvonaitė	2007	Lietuvos klimatas		Vilnius, Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba
Kilkus K., Stonevičius E.	2012	Lietuvos vandenų geografija		Vilnius, VU leidykla
Gailiušis B., Jablonskis J., Kovalenkovienė M.	2001	Lietuvos upės. Hidrografija ir nuotėkis		Kaunas, Lietuvos energetikos institutas
Eidukevičienė M., Vasiliauskienė V.	2001	Lietuvos dirvožemiai		Vilnius, Lietuvos mokslas
Ruokis ir kt.	1965	Lietuvos TSR dirvožemiai		Vilnius, Mintis
Logminas V.	1979	Lietuvos paukščiai		Vilnius, Mokslas
Baleišis R. ir kt.	1998	Lietuvos kanopiniai žvėrys		Vilnius, Asveja
Karazija S.	1988	Lietuvos miškų tipai		V, Mokslas
Informacija iš skaitmeninių portalų:		https://www.geoportal.lt https://www.maps.lt		